

KLAGANDE

Jaktkritikerna, 802441-4370

MOTPART

Länsstyrelsen i Jämtlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut 2020-06-11, se bilaga 1

SAKEN

Licensjakt på högst 100 björnar i Jämtlands län

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutade om licensjakt på högst 100 björnar i Jämtlands län 2020. I beslutet anges att jakten får bedrivas fr.o.m. den 21 augusti 2020 till dess att jakten avlyses, dock som längst t.o.m. 15 oktober 2020. Områdesindelning, skäl, villkor och övriga detaljer framgår av bilaga 1.

Jaktkritikerna yrkar att beslutet ska upphävas eller återförvisas och framför bl.a. följande. Beslutet om licensjakt uppfyller inte de högt ställda kraven för att undantag ska beviljas från förbudet mot jakt på en strikt skyddad art. Det ifrågasätts vilka syften som jakten beslutats för, och om ett ”uttag” av 100 björnar är motiverat. . Skydds jakt på enstaka ”problembjörnar” vore mer adekvat. Renkalvar utsätts för betydligt skadligare behandlingar av människan än av rovdjuren. I samebyarnas studie hade 99,7 procent av de kalvarna som dokumenterats dödade av sändarbjörnar dödades under perioden den 1 maj–9 juni. Länsstyrelsen skulle kunna göra andra prioriteringar med seriös satsning på viltskådning, viltturism och positiv ekonomisk avkastning för lokalbefolkningen som sker i andra delar av världen. Det är oetiskt att jaga med hjälp av hundar och åtel. De jagade djuren är i sanning rättslösa nu.

Länsstyrelsen ändrar inte beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Av 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av den.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. björn ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fanga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Brunbjörnen (*Ursus arctos*) omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 anges undantagen vari punkt e) motsvarar vad som måste uppfyllas för att beslutet om licensjakt ska bestå.

EU-domstolen har i avgörandet C-342/05 *Kommissionen mot Finland* uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 (punkt 25).

Vidare har EU-domstolen i avgörandet C-674/17 *Tapiola*, som just gällde stamvårdande jakt, uttalat att artikel 16.1 i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a (punkt 32). För sådana undantag krävs att det mål som eftersträvas med jakten klart och tydligt och underbyggs med rigorösa vetenskapliga uppgifter som visar att beslutad jakt är ägnad att

uppnå målen, att det i tillräcklig mån fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Det är som huvudregel nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan detta får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet (punkt 59).

Den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen har också slagits fast inom artskyddsområdet, i mål nr C-76/08, *Kommissionen mot Malta*. Därav följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (punkt 57 och 64). Vidare uttalar EU-domstolen att ett konstaterande, av att det inte finns någon annan lämplig lösning, ger möjlighet att tillåta undantag endast i den utsträckning det är nödvändigt och om övriga syften med tillämpligt direktiv inte äventyras (punkt 58).

Av 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7, ändrad genom NFS 2014:3) om länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn framgår att sådan licensjakt endast får gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober. Enligt 4 § ska föreskrivas att björnhona som åtföljs av ungar samt ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) inte får fällas, och det ska rekommenderas att inte fälla årsunge. Enligt 5 § ska föreskrivas att högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt, samt rekommenderas att hundarna inte byts under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Enligt 6 § ska föreskrivas att jakt får bedrivas med hjälp av åtel, varvid då ange när åtling får påbörjas; dock inte tidigare än den 15 juli och ingen separat jaktkvot får fastställas för åteljakt. Övriga villkor för åtling framgår av 6 a–6 d §§.

Förvaltningsrättens bedömning

Fråga i målet är om länsstyrelsen visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt på sätt som skett är uppfyllda.

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Vid prövningen av undantag från det strikta skyddssystemet får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89). Förvaltningsrätten tar därmed ställning till om de syften som länsstyrelsen har angett till stöd för licensjakten kan anses acceptabla i sig.

Länsstyrelsen har, avseende syftet med licensjakten, i det överklagade beslutet anført i huvudsak följande. Björnen orsakar främst skador för rennäring genom att döda renkalvar på våren i samebyarnas kalvningsland. Utöver direkta skador, såsom dödade renar, orsakar björnar också indirekta skador genom att stressa renarna och skingra renhjordar. Detta medför både ekonomisk förlust och merarbete för renskötarna. Vidare påverkas också renägarnas psykosociala miljö av den oro som björnarna sprider genom sin närvaro och den risk för angrepp på renar som detta medför. Därutöver orsakar björnen i undantagsfall även skador på exempelvis andra tamdjur, bisamhällen och ensilagebalar. Viltförvaltningsdelegationen, där representanter för olika intressen ingår, har beslutat förvaltningsmålet till 65 föryngringar inom intervallet 50-80 föryngringar.

Förvaltningsrätten bedömer att de syften med licensjakten som beskrivs är acceptabla syften och att licensjakten får anses vara ändamålsenlig i förhållande till syftena. Att björnjaktsäsongen inte sammanfaller i tiden med renarnas kalvningsperiod då de flesta angreppen sker, hindrar inte att färre

björnar kring samebyarna får antas medföra en lindring av deras rovdjursförluster. Utifrån vad som framkommit av förekomst av björn i länet, och redovisningen av vilka överväganden som gjorts, bedömer förvaltningsrätten att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt. Skäl saknas att upphäva beslutet på denna grund.

Gynnsam bevarandestatus

En av förutsättningarna för att licensjakt ska kunna beviljas enligt jaktförordningen är, som nämnts ovan, att jakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus (GYBS) hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191), föreslog regeringen att målen för björnstammen i Sverige är att referensvärde för GYBS ska vara 1 100– 1 400 individer i ett utbredningsområde innefattande delar av Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län samt alla län norr om dessa (s. 42). Regeringen uttalade vidare att Naturvårdsverket bör ange referensvärdet för GYBS inom föreslagna intervall. Referensvärdet får därefter inte underskridas (s. 34). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (2013/14:MJU7).

Naturvårdsverket har i beslut den 9 april 2020 fastställt miniminivån för björnar i Jämtlands län till 37 föryngringar, motsvarande 370 individer (NV-01525-18). Den lokala Viltförvaltningsdelegationen har satt målet väsentligt högre; till 65 föryngringar. I Naturvårdsverkets beslut (där miniminivå för hela landet angetts till 140 föryngringar) hänvisas till den senaste nationella populationsberäkningen för björn, som genomfördes 2017 av det Skandinaviska björnprojektet. I projektets rapport 2018-3, *Björnstammens storlek i Sverige 2017*, baserat på både DNA-analys av spillning och observationer, skattades björnens populationsstorlek i Jämtlands län 2017 till 1 179 individer inom konfidensintervall 1 115-1 242. Detta är ett högre värde än från inventeringen 2015 (Viltskadecenter och

SLU 2017-6) då antalet individer, utifrån enbart analys av spillning, i Jämtlands län skattades till 907 björnar inom konfidensintervallet 854–961.

Trots osäkerhetsfaktorer, och även om Viltförvaltningsdelegationens numerärt högre mål för björnstammen i länet ställs mot den mer försiktiga uppskattningen, framkommer det att björnen uppnår GYBS i Jämtlands län med god marginal. Beslutad licensjakt på högst 100 björnar hotar inte björnens GYBS i Jämtlands län eller i Sverige. Skäl saknas att upphäva eller ändra beslutet på denna grund.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden samt villkor

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innefattar också en rad villkor för björnjakten som i huvudsak motsvarar de villkor som slås fast i föreskrifterna. Skäl saknas att ändra beslutet på denna grund.

Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen har grund för sitt beslut om licensjakt efter högst 100 björnar. Den beslutade licensjakten bedöms vara proportionerlig i förhållande till björndjursstammens storlek och sammansättning samt med hänsyn till de syften som angetts för jakten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C (se bilaga 2).

[REDACTED]

Lagman

I avgörandet har nämndemännen [REDACTED]

[REDACTED] också deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2020-06-11

Enligt sändlista

Diarienummer
218-4171-2020

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

INKOM: 2020-07-03
MÅLNR: 1447-20
AKTBIL: 3

Beslut om licensjakt efter björn i Jämtlands län 2020

Beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutar om licensjakt efter högst 100 björnar i Jämtlands län.

Länsstyrelsens beslutar att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

NÄR FÅR JAKTEN BEDRIVAS?

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2020, eller den tidigare tidpunkt som jakten i respektive område avlyses.

HUR MÅNGA DJUR FÅR FÄLLAS?

Jakten omfattar högst 100 björnar fördelat på två huvudjaktområden i länet. Varje huvudjaktområde består av två delområden (se kartor i bilaga 2 och 3).

VAR FÅR DJUREN FÄLLAS?

Område 1, söder om Europaväg 14 (E14):

Högst 40 björnar får fällas, varav maximalt 20 björnar får fällas inom område 1b.

Område 2, norr om Europaväg 14 (E14):

Högst 60 björnar får fällas, varav maximalt 30 björnar får fällas inom område 2b.

Delområden

Område 1a

Del av Härjedalens, Bergs och Åre kommuner som ligger:

- norr om väg 501 och 502 (Från Linsell och västerut mot länsgränsen)
- väster om väg 84 (Linsell-Hedeviken)
- norr om väg 315
- väster om väg 316, E45 och väg 321
- söder om E14

Område 1b

De delar av länet som är belägna söder om E14 och som inte ingår i område 1a.

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Område 2a

Del av Åre kommun som ligger:

- norr om E14
- väster om väg 666 (Mörsil-kommungräns mot Krokoms kommun)

Del av Krokoms kommun som ligger:

- väster om väg 666 och 671 (Mörsil-Kaxås)
- norr om väg 675 och 677 (Kaxås-Tulleråsen)
- väster om väg 340 (Tulleråsen-Lillholmsjö)
- norr väg 344 (Lillholmsjö-Föllinge)
- väster och norr om väg 339 (Föllinge-kommungränsen vid Öjån)

Del av Strömsunds kommun som ligger:

- väster om Munsvattnetvägen och väg 801
- norr om väg 342
- väster om vägarna 814, 998 och 1002 (Lidsjöberg-Norråker)

Område 2b

De delar av länet som är belägna norr om E14 och som inte ingår i område 2a.

VILKA DJUR FÅR FÄLLAS?

Samtliga björnar får jagas oberoende av kön och ålder. Björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) får inte fällas.

Länssstyrelsen rekommenderar jägarna att inte skjuta ensamma årsungar.

AVLYSNING

Länssstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller del av länet eller om jakttiden löpt ut. Länssstyrelsen informerar om avlysningen via en telefonsvarare, som också ger aktuell information om hur många djur som återstår av tilldelningen. Denna telefonsvarare nås via telefonnummer 010-225 30 40. Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

VILKA FÅR UTFÖRA JAKTEN?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn inom det jaktområde där denne har jakträtt, under förutsättning att jakträten omfattar jakt efter björn.

BJÖRNJÄGARENS ANSVAR

Var och en som jagar björn är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet. Vidare ska björnjägaren hålla sig informerad om hur många björnar som återstår av tilldelningen i det jaktområde som jakten bedrivs. Den som jagar en björn sedan jakten är avlyst kan komma att dömas ansvarig för jaktbrott eller grovt jaktbrott om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

JAKTMEDEL OCH JAKTMETODER

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakt efter björn.

Halvautomatiska vapen får med stöd av detta beslut laddas med högst sex patroner, en patron i loppet samt fem patroner i ett magasin som är spärrat för fem patroner.

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

JAKTLEDARENS ANSVAR

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2014:3) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande björnjakten enligt nedan:

Jaktledaren ska:

- före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande
- informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort
- informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen
- informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten björn i enlighet med de villkor länsstyrelsen ställt med stöd av 8 §. Om inte länsstyrelsen har utfärdat sådana villkor ska skytten informeras om anmälningsplikten enligt 5 b § jaktförordningen
- inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs
- inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen
- ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs
- informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn
- informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadskjutning av björn, uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

HUNDANVÄNDNING

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt. Länsstyrelsen rekommenderar att hundarna inte byts ut under jakt efter en och samma björn under en och samma dag.

ATELJAKT

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. En åtel definieras som: material som iordningställts i syfte att locka till sig vilt. Vilt som dött av annan orsak än jakt och ligger kvar på den plats det fallit är inte att betrakta som åtel.

Jakt med åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren i detta beslut. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.

Jakt efter björn är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakt enligt detta beslut.

En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig). Innan åtling påbörjas ska åtelansvarig anmäla detta samt platsen för åteln till Länsstyrelsen, anmälan sker enligt bilaga 5 i detta beslut eller via Länsstyrelsens hemsida, anmälan ska ske senast den **31 juli 2020**. <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/djur/jakt-och-vilt/jakt-pa-bjorn.html>

Efter slutförd licensjakt ska åtelansvarig återrapportera sina erfarenheter senast den **31 oktober 2020** till Länsstyrelsen, enligt blankett som återfinns i bilaga 6 eller via Länsstyrelsens hemsida.

När får åtling bedrivas?

Åtling får påbörjas efter skriftligt medgivande av Länsstyrelsen och tidigast den 15 juli 2020. Senast tio dagar efter att jakten är avslutad i det aktuella området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas bli lockade dit.

Var får åtling bedrivas?

Åtelns läge ska uppfylla följande villkor:

- Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 meter
- Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 meter från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten
- Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 meter
- Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 meter
- Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Länsstyrelsen erinrar om att en åtel endast får anläggas efter markägarens tillstånd. Markägarens tillstånd ska vara skriftligt och bifogas vid ansökan om medgivande att anlägga åtel.

Vilka lockmedel får användas?

Som åtelmaterial får användas: vilt, slaktrester från vilt och viltfångad fisk med härkomst från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kilo från vilt får användas som åtel.

Därtill får användas 25 kilo oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Mängden åtelmaterial räknas per vecka.

Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får heller inte användas som åtelmaterial på grund av risk för spridning av parasiter.

ANMÄLAN OM FÄLLD ELLER PÅSKJUTEN BJÖRN

Fälld björn ska anmälas av skytten eller jaktledaren till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom två timmar efter att djuret fällts. Anmälan av påskjuten björn ska göras snarast av skytten eller jaktledaren till Länsstyrelsen. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: skott har avlossats mot och med avsikt att fälla björn och det har inte konstaterats att björnen har fällts.

Anmälan ska ske till telefon 010-225 30 40.

Vid anmälan ska följande anges:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten
- Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
- När björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
- Var björnen fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
- Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa
- Vilket jaktsätt som användes

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om förfarandet med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK AV PÅSKJUTEN BJÖRN

Den som påskjutit en björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna björnen är skadad.

Eftersök ska genomföras tills dess:

- djuret påträffas dött,
- djuret påträffas skadat och avlivas,

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

- kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats, eller
- djuret inte kan anträffas

Länsstyrelsens förordnade besiktningsmän dokumenterar skriftligt hur platsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts.

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök.

Länsstyrelsen beslutar om den påskjutna björnen ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjuten björn avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

BESIKTNING AV FÄLLD BJÖRN

Länsstyrelsen förordnar besiktningsmän som besiktar samtliga fällda djur. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett B1-B2 *Registrering och besiktning av fälld björn*.

För att underlätta besiktningsmannens arbete, rekommenderar Länsstyrelsen att skytten sätter en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Från alla fällda björnar (inklusive märkta) tar besiktningsmannen följande prover som tillfaller staten:

- Muskel
- Kindtand (PM1), två stycken
- Hudprov
- Honas spene
- Genitalier (testiklar, livmoder och äggstockar)
- Prov av lunga
- Prov av ändtarm med träck
- Blodprov
- Leverprov
- Avföring
- Hårprov

Proverna sänds, genom besiktningsmannens försorg, till Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA. Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnar tillvaratas av besiktningsmannen.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Björnskinnet märks direkt vid besiktning av besiktningsmannen med så kallad transponder (mikrochip), som bevis på att björnen fällts lagligt, varvid blanketten B1-B2 *Registrering och besiktning av fälld björn* ifylls.

Kraniet ska märkas med mikrochip inom sex månader av kraniets ägare och enligt instruktioner som erhålles vid besiktningen. Ansvarig för att märkning sker är björnens ägare.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats, fallplats samt upptagsplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats, fallplats samt upptagsplats eller om dessa inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa björnkroppen eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Samtliga blanketter kan laddas ner från SVA, <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

JAKTRÄTTSHAVARENS RÄTT TILL DELAR AV BJÖRNEN

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta fälld björn till annan person.

En fälld björn som inte tas tillvara får inte lämnas i naturen utan ska av jakträttsinnehavaren lämnas in i sin helhet till Länsstyrelsen. Det innebär att om jakträttsinnehavaren vill tillvarata någon del av björn fälld med stöd av detta beslut ska denne omhänderta hela björnkroppen.

FÖRSÄLJNING AV KÖTT, SKINN OCH KRANIUM

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

För handel med björnar skjutna i enlighet med detta beslut måste björnens ägare ansöka om Jordbruksverkets CITES-intyg. Björnens ägare kan efter att ha emottagit intyget sälja hela eller delar av björnen vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nye ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU. Vidare information finns hos Jordbruksverket. Beträffande slakt- och köttthantering hänvisas till Livsmedelsverket.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i december 2013 om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191). Där slår regeringen fast att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

Den bärande tanken med rovdjursförvaltningen i renkötselområdet är att skadorna för renkötseln ska begränsas så att de hamnar under den av riksdagen antagna toleransnivån. Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur anges till maximalt 10 procent räknat på samebyns faktiska renantal.

Enligt svensk lagstiftning ska eventuella problem och skador som orsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bland annat vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

BJÖRNPOPULATIONEN I SVERIGE

Björnen är en svårinventerad art eftersom den går i ide på vintern och därmed inte kan inventeras på spårnö. Sedan 2001 har särskilda DNA-inventeringar (spillningsinventeringar) genomförts i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Den senaste nationella populationsberäkningen för björn genomfördes 2017 av det Skandinaviska Björnprojektet. Beräkningen baseras på dels spillningsinventeringarna och dels på trender i de björnobservationer som jägarna samlat in, så kallade björnobs. Resultatet visar att det finns cirka 2 900 björnar i Sverige¹, vilket är ungefär lika många björnar som det var 2013 då den föregående nationella populationsberäkningen genomfördes.

¹ Kindberg, J. and Swenson, J.E. (2018). Björnstammens storlek i Sverige 2017. Scandinavian Brown Bear Research Project report.

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige rapporterades till 1 400 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-02653-18, NV-03088-19). Den 9 april 2020 fastställde Naturvårdsverket de regionala och länsvisa miniminivåerna för björn (dnr. NV-01525-18). Beslutet om miniminivåer gäller till och med den 9 april 2025. Den nationella miniminivån är 140 föryngringar, den regionala miniminivån inom norra förvaltningsområdet (NRFO) är 90 föryngringar och miniminivån inom Jämtlands län är 37 föryngringar. En föryngring motsvarar 10 individer.

Miniminivån för björn anger inte hur många björnar som ska finnas inom respektive län, utan definierar gränsen mellan olika förvaltningsstrategier. Om antalet björnar sjunker under miniminivån bör endast skyddsjakt tillåtas i begränsad omfattning. Så länge björnstammen befinner sig över miniminivån bör emellertid större hänsyn tas till olika intressen, inklusive möjlighet till licensjakt efter björn.

BJÖRNPOPULATIONEN I JÄMTLANDS LÄN

Hösten 2015 genomfördes en spillningsinventering i Jämtlands och Västernorrlands län. Utifrån inventeringsresultatet beräknades det finnas totalt 1 179 individer varav Jämtlands län berördes av 907 individer. Cirka 65 individer återfanns på båda sidor om länsgränsen mellan Jämtland och Västernorrland. Detta betyder att det sannolikt fanns cirka 880 björnar i Jämtlands län 2015. Spillningsinventeringen visade att björnpopulationen i Jämtlands län fortfarande har två kärnområden, ett mot länsgränsen söder om Sveg samt ett nordväst om Strömsund. Vid spillningsinventeringen visade analysen av könsfördelningen i björnpopulationen att stammen har en högre andel honor än hanar, cirka 60 procent honor och 40 procent hanar. Den högre andelen honor förklaras med att länet har två kärnområden med reproduktiva honor. Unga hanar migrerar längre sträckor än honor och lämnar därför länet i större utsträckning.

Utifrån björnobsen har Skandinaviska Björnprojektet uppskattat tillväxten i björnstammen i länet för perioden 1998–2007 till 5,4 procent årligen², samma uppskattning för perioden 2008–2017 visar en negativ trend. Det treåriga medelvärde indikerar dock på en stabilisering i björnpopulationens utveckling efter 2017 (bild 2). Den aktuella björnpopulationen i Jämtlands län bedöms av Skandinaviska Björnprojektet vara i spannet mellan 800–900 björnar.

²Kindberg, J., J.E. Swenson, G. Ericsson, E. Bellemain, C. Miquel & P. Taberlet. (2011). Estimating population size and trends of the Swedish brown bear *Ursus arctos* population. *Wildlife Biology* 17:2.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

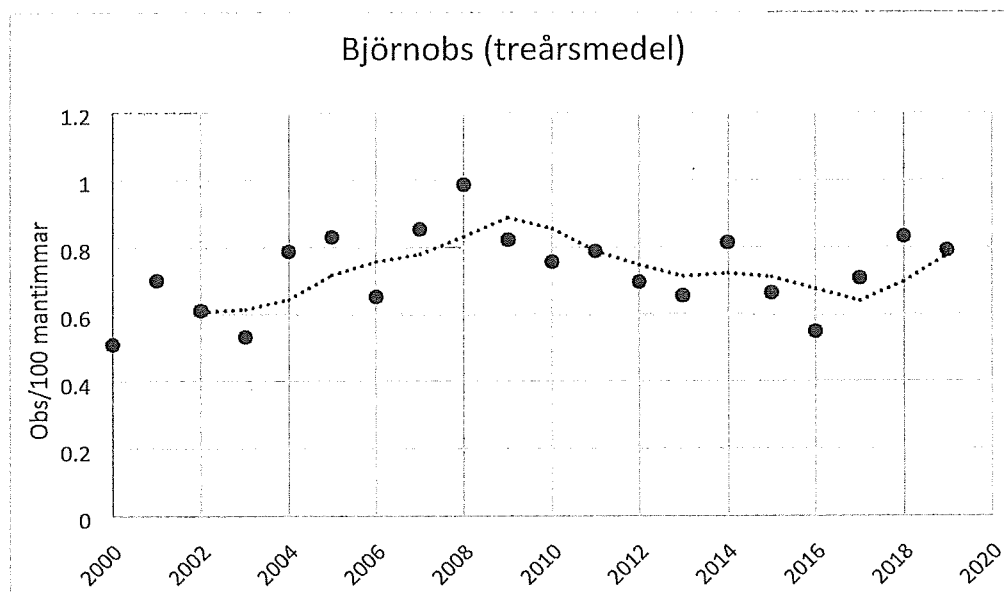

Bild 2. Diagram över antalet björnobservationer/100 mantimmar i Jämtlands län mellan åren 2000 – 2019. Den streckade linjen indikerar ett treårigt medelvärde.

VILTFÖRVALTNINGSDELEGATIONEN

I Viltförvaltningsdelegationen ingår representanter för olika intressen i länet samt politiker som representerar allmänheten. För att öka tydligheten i och förståelsen för rovdjursförvaltningen har Viltförvaltningsdelegationerna vid länsstyrelserna i NRFO beslutat om förvaltningsmål för björn. Förvaltningsmålet anger hur stor björnstam man ska sträva efter att upprätthålla i länet. Förvaltningsmålet för länet har beslutats till 65 föryngringar och förvaltningsintervallet till 50 - 80 föryngringar. Målet är att hålla björnpopulationen på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt men att populationen tillåts att fluktuera inom förvaltningsintervallet.

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län har inför licensjakten på björnjakten 2020 även beretts möjlighet att lämna motiverade förslag till övergripande riktlinjer för licensjakten. En sammanställning för detta presenteras i bilaga 4.

SKADEBILD

Riksdagen beslutade i december 2013 att toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt tio procent räknat på en samebys faktiska renantal. I samband med toleransnivåarbetet sker en strukturerad samrådsprocess som bygger på att Länsstyrelsen och samebyarna i samråd, och utifrån ett adaptivt förhållningssätt, fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och samtidigt bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Tillvägagångssättet är formaliserat av regeringen, Sametinget och Naturvårdsverket. Tack vare detta arbete har Länsstyrelsen idag bra kvalitativa kunskaper om rovdjursskador i samebyarna. Ett viktigt kunskapsunderlag i förvaltningsarbetet är också beräkningen av samebyarnas årliga skadenivåer utifrån uppgifter om till exempel renhjordens produktionsförmåga, kalvöverlevnad och statistik om trafikdödade renar. Sedan 2016 har Sametinget

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

tillsammans med berörda länsstyrelser och Naturvårdsverket utarbetat en förfinad beräkningsmodell som nu finns tillgänglig för användning i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget, den så kallade produktionsmodellen.

Flera av länets samebyar använder idag produktionsmodellen och enligt denna ligger samebyarnas på förlustsiffror långt över tio procent med viss variation mellan de olika samebyarna. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby är komplicerat. Detta beror främst på att yttre förhållanden, såsom vädret, styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur väl renräkningen kan genomföras mellan olika år. Det finns idag heller ingen enkel metod för att mäta predationstakten på små renkalvar mellan födseln och kalvmärkningen. Den 10 januari 2019 kom dock Sametinget, Naturvårdsverket och de fem nordligaste länsstyrelserna genom ett handslag överens om att i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget erkänna och respektera produktionsmodellen och de nationella inventeringsresultaten som de bästa tillgängliga kunskapsunderlagen (Länsstyrelsen Västerbottens diarienummer 510-2428-2019).

Björnen orsakar främst skador för rennäring genom att döda renkalvar på våren i samebyarnas kalvningsland³. Utöver direkta skador, såsom dödade renar, orsakar björnar också indirekta skador genom att stressa renarna och skingra renhjordar. Detta medför både ekonomisk förlust och merarbete för renskötarna. Vidare påverkas också renägarnas psykosociala miljö genom den oro som björnarna sprider genom sin närvaro och den risk för angrepp på renar som detta medför.

Förutom skador för rennäringen orsakar björnen i undantagsfall även skador på exempelvis andra tamdjur, bisamhällen och ensilagebalar.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

SYFTE

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län beslutade den 4 juni 2020 att licensjakten efter björn fortsatt ska ske med huvudsyfte att minska skadenivåerna för rennäringen. Vidare beslutade Viltförvaltningsdelegationen att syftet också ska vara att ta hänsyn till fåbodnäringens skadebild samt att förbättra arbetsmiljön för de som har skogen som arbetsplats.

ANTAL BJÖRNAR SOM FÅR FÄLLAS

Enligt en beräkning från Skandinaviska Björnprojektet uppskattades länets björnpopulation 2018 uppgå till mellan 800 - 900 björnar. Den sammantagna avskjutningsstatistiken för både licensjakter och skyddsjakter över åren 2009 – 2019 visar en könsfördelning på 53 procent hanar och 47 procent honor. Könsfördelning i avskjutning är viktig för att beräkna uttag i björnstammen. Med den aktuella könsfördelningen är det sannolikt att björnpopulationen i Jämtlands län balanseras vid ett uttag om 10 procent.

³ Viltskadecenter 2012:6 Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder
ISBN: 978-91-86331-50-4

Länssstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Med stöd av denna forskning bedömer Länssstyrelsen att ett uttag av 100 björnar är motiverat för att populationen ska minska mot förvaltningsmålet om 650 björnar samt för att uppnå förvaltningens syfte att minska skador orsakade av björn för rennäringen.

Licensjaktbeslutet tar i sin tilldelning även hänsyn till de skyddsjakter på björn som genomförts under våren 2020. Fram till och med 11 juni har Länssstyrelsen fattat skyddsjaktbeslut på 43 björnar varav 39 fälldes. Majoriteten av dessa skyddsjakter har ägt rum i norra halvan av länet.

OMRÅDESIKDELNING

Länet är indelat i två huvudjaktområden, syd och nord (område 1 och 2). Denna uppdelning syftar till att uppnå en jämn fördelning i avskjutningen mellan länets nordliga och sydliga delar utifrån att björnpopulationen i Jämtlands län har två kärnområden.

För att säkerställa avskjutning i länets västra delar där samebyarnas kalvningsområden finns och där merparten av björnens predation på ren sker har vardera huvudjaktområde delats upp i väst- och östområden (a och b).

LÄNSSSTYRELSENS SAMMANTAGNA BEDÖMNING

Vid en sammantagen bedömning finner länssstyrelsen att licensjakt på björn kan tillåtas då det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera björnstammen på länsnivå. Länssstyrelsen bedömer också att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus av artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken i länet eller i landet som helhet. Jakten är också lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och sker selektivt genom områdesindelning samt under strängt kontrollerade former.

Länssstyrelsen bedömer vidare att denna jakt bidrar till att hålla björnstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, samtidigt som den bidrar till att minska björnarnas negativa effekter på rennäringen och andra delar av samhället.

Länssstyrelsens beslut om licensjakt efter björn håller sig inom ramarna för Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om länssstyrelsens beslut om licensjakt efter björn samt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut.

Skäl

Beslutet är fattat med stöd av 5 b, 9b, 23 c, 23 d, 24 d och 59 §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut den 16 april 2020, överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länssstyrelserna, (dnr. NV-01142-20).

Med stöd av förordningen om ändring i jaktförordningen (1987:905) 15 a § (SFS 2018:639), beslutar Länssstyrelsen om undantag från förbudet enligt 10 § andra stycket att använda halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner.

I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn. Dessutom beaktas Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsen beslut om licensjakt efter björn.

Information

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen erinrar om 27 § jaktlagen som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Länsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningsskjuter på björnfigur samt avlägger "Björnpasset" eller motsvarande.

Vid användning av automatiska kameror, exempelvis i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation, GDPR) kring insamling och hantering av personuppgifter beaktas. Vidare ska även tillämplig lagstiftning i nya kameraövervakningslagen beaktas. För ytterligare information hänvisas till Datainspektionen.

Björn som påskjuts i ett jaktområde men faller i ett annat jaktområde avräknas i det jaktområde det fallit om tilldelning återstår i det jaktområdet. Om jakten är avslutad eller inte varit tillåten i området där djuret faller avräknas djuret i det område det påsköts. Om överskjutning sker inom ett jaktområde kommer björnen att räknas av från övriga områden där tilldelning kvarstår.

Fälls björnar med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter björn, kommer dessa djur inte att avräknas från licenstilldelningen.

Länsstyrelsen har med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) beslutat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen och Tidningen Härjedalen. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen, Residensgränd 7, 831 86 Östersund, samt på länsstyrelsens hemsida, <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/djur/jakt-och-vilt.html#Aktuellajaktbeslut>. Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-06-11

Diarienummer
218-4171-2020

Delaktiga i beslutet

Detta beslut har fattats av fält- och viltchef [REDACTED] efter föredragande av naturvårdshandläggare [REDACTED]. I den slutgiltiga handläggningen har även inventeringssamordnare [REDACTED] deltagit.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Hur beslutet kan överklagas
Bilaga 2	Översiktskarta över samtliga jaktområden
Bilaga 3	Detaljkartor över varje område
Bilaga 4	Sammanställning av viltförvaltningsdelegationens förslag till riktlinjer för licensjakten efter björn 2020
Bilaga 5	Ansökan om att anlägga åtel
Bilaga 6	Redovisning av åtel
Bilaga 7	Lathund för björnjägare

Samtliga blanketter för provtagning, besiktning och eftersök kan laddas ner från SVA, <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Naturvårdsverket
Länets samebyar
Länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Sametinget
Viltskadecenter
Skandinaviska Björnprojektet
Näringsdepartementet
Miljö- och energidepartementet
Jordbruksverket
Polismyndigheten
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Naturhistoriska Riksmuseet
Miljödirektoratet (Norge)
Fylkesman i Trøndelag
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län
Jägareförbundet Mitt Norrland
Jägarnas Riksförbund

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.